

УДК 330.322.3:37

ІНВЕСТИВАННЯ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА РОСІЙСЬКІЙ ФЕДЕРАЦІЇ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Тоцька О. Л.*к.е.н., доц., доцент кафедри фінансів і кредиту
Волинський національний університет імені Лесі Українки*

Нормальне функціонування всіх сфер економіки будь-якої країни неможливе без внутрішніх та зовнішніх інвестицій, тобто довготермінових вкладень капіталу з метою отримання прибутку. На сучасному етапі розвитку людства надзвичайно необхідним є інвестування освіти і науки, оскільки вони забезпечують формування інновацій, які в подальшому реалізуються у різних сферах економічної діяльності.

На нашу думку, оцінювання показників інноваційної діяльності найкраще проводити у порівнянні, наприклад, з аналогічними по інших країнах. Тому подамо дані, які характеризують динаміку інвестування освіти в Україні та Російській Федерації (табл. 1).

*Таблиця 1***Інвестування в Україні та Російській Федерації**

Показник	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
в Україні							
Загальні інвестиції в економіку країни (у фактичних цінах; млн грн)	75714,3	93096,0	125253,4	188486,2	233081,0	151776,8	171091,9
Інвестиції в освіту країни (у фактичних цінах; млн грн)	953,1	870,2	1163,4	1651,4	2321,7	1484,3	1872,5
Інвестиції в освіту країни (у % до загального обсягу)	1,26	0,93	0,93	0,88	1,00	0,98	1,09
в Російській Федерації							
Загальні інвестиції в економіку країни (у фактичних цінах; млрд. руб)	2865,1	3611,2	4730,1	6716,2	8781,6	7976,0	9151,3
Інвестиції в освіту країни (у фактичних цінах; млрд. руб)	51,1	68,8	100,6	144,6	170,6	140,6	173,4
Інвестиції в освіту країни (у % до загального обсягу)	1,78	1,91	2,13	2,15	1,94	1,76	1,89

Сформовано автором на основі [1–2]

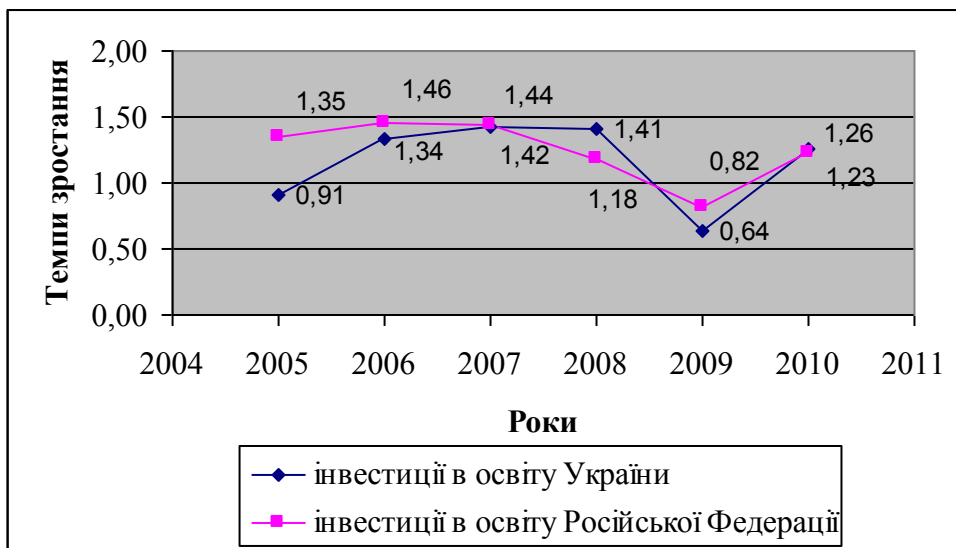
Проаналізувавши табл. 1, бачимо, що в Україні протягом 2004–2010 років відбувалося щорічне збільшення загальної суми інвестицій, окрім 2009 року, що вочевидь пов'язане з наслідками фінансової кризи 2008 року. У 2010 році хоча і відбулося збільшення цього показника, але він не дотягнув навіть до рівня 2007 року. Інвестиції в освіту країни протягом аналізованого періоду не

мали чіткої тенденції – зростання у 2006–2008 та 2010 роках, падіння – у 2005 та 2009, порівняно з попередніми роками. Рівень інвестування української освітньої галузі перебував у межах 0,88–1,26 % від загальної суми.

У Російській Федерації протягом 2004–2010 років також відбувалося щорічне збільшення загальної суми інвестицій, окрім 2009 року. У 2010 році, на відміну від України, було досягнуто найвищого рівня інвестування освітньої галузі. Інвестиції в російську освіту мали аналогічну тенденцію із загальними інвестиціями – зростання у 2005–2008 та 2010 році, падіння – у 2009, порівняно з попереднім роком. Така ситуація краща, ніж в Україні, бо відсутній відтік інвестицій у 2005 році. Рівень інвестування російської освітньої галузі перебував у межах 1,76–2,15 % від загальної суми, і приблизно в 2 рази перевищував аналогічний показник по Україні.

Якщо перевести суми інвестицій в освіту Російської Федерації в українську національну валюту – гривню, бачимо, що вони приблизно в 15–27 разів перевищують такі ж показники по Україні.

Ланцюгові темпи зростання інвестицій в освіту двох країн зобразимо на рис. 1.

Рис. 1. Ланцюгові темпи зростання інвестицій в освіту України та Російської Федерації

З рис. 1 видно, що темпи зростання інвестування української освітньої галузі були більшими за одиницю у 2006–2008 та 2010 роках, а російської – у 2005–2008 та 2010. Якщо порівнювати ці показники між собою, спостерігається перевищення темпів зростання інвестицій в освіту Російської Федерації над інвестиціями в освіту України протягом усього аналізованого періоду, окрім 2008 та 2010 років.

Список використаних джерел:

1. Веб-сторінка Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>

2. Веб-сторінка Федеральної служби державної статистики Російської Федерації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gks.ru>